

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An hoc mysterium, & quomodo possit cognosci.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

709. Pro coronide tandem, & simul exactiore intelligentia prædestinationis, & reprobationis, revoco in memoriam, quod sæpius suprà dictum, scilicet, solam scientiam mediam, in sensu strictiore, præcedere decretum; quia scilicet sola constituit actum primum metaphysicum ad illud: non autem præcedere scientiam visionis, quæ, ut explicatum num. 555. tantum formaliter præcedit, & eminentialiter dirigit ad decretum. Unde in complexo ex scientia visionis, & decreto, concipi debent formalitates, modò scientiæ, modò decreti; sive, modò formalitates actuum intellectus, modò formalitates actuum voluntatis, inter se succedentes, vel suo modo subordinatæ, ut magis declaratum num. 559.

Series autem istarum formalitatum, supponendo præviam scientiam mediam, sic se habet Loquendo de prædestinatione. 1. DEUS prædestinat, seu eligit hominem ad gloriam, tanquam ad finem. 2. Prædestinit meritum, seu actum bonum, tanquam medium ad gloriam, & tanquam finem gratiæ, & actus primi liberi. 3. Simul prædestinit statim individuum actus, seu ad hoc determinat; ad quid enim tantum indeterminatè prædestinat; cum statim possit determinatè prædestinare? 4. Decernit conferre actum primum liberum creatum, qui includit gratiam prævisam congruam. 5. Ad exigentiam libertatis creatæ collatæ decernit non impedire suam omnipotentiam: quæ ratione hæc applicatur. 6. Videt actum absolutè futurum. 7. Decernit ipsam executionem, seu collationem gloriæ, existentibus jam meritis, suo tempore faciendam.

At in reprobatione aliter se res habet; quia neminem DEUS eligit ad infernum, nec intendit, vel prædestinat actum malum. Unde, primò confert DEUS libertatem creatam, & in hac gratiam. Secundò decernit non impedire omnipotentiam. Tertio permittit peccatum. Quarto, quia hoc facit invitus, non permittit plus, quam necessarium sit ad salvandam libertatem, hoc est unum: adeoque determinat ad individuum. Quintò videt peccatum absolutè futurum. Sextò decernit executionem, seu inflictionem poenæ æternæ, suo tempore executioni mandandam.

DISPUTATIO V.

De Mystério Sanctissimæ Trinitatis.

710. **D**E hoc Mystério S. Augustinus l. 1. de Trinitate c. 3. rectè ait. *Nec periculosius alicubi erratur, nec laboriosius aliquid queritur, nec fructuosius aliquid invenitur.* Circa idem varii hæretici in varios errores prolapsi sunt 1. Sabellius docuit, unum esse DEUM, ut in natura, ita etiam in Persona: & dici trinum, duntaxat ob diversas operationes, scilicet Patrem, ut Principium omnium, Filium, ut sapientiam, Spiritum Sanctum, ut auctorem sanctitatis. Ex hoc autem, cum inferretur, Patrem etiam esse passum pro nobis, & Sabellii afsectu id concederent, Patropassiani sunt dicti. Hanc hæresin suscitavit denuo Michaël Servetus

Genevæ ob blasphemias in SS. Trinitatem, adnitente etiam Calvino, combustus.

2. Arius distinxit tres Personas, sed solum Patrem voluit esse DEUM, Filium verò esse primam creaturam, ac per hunc Spiritum Sanctum, & reliquas dein creaturas esse productas. 3. Macedonius admisit quidem Filium Patri per omnia similem, sed voluit, Spiritum Sanctum esse creaturam. 4. Græci schismatici Spiritum Sanctum negant à Filio procedere. 5. Trithetæ dixerunt, tres Personas Divinas esse tres DEOS, etiam quoad essentiam distinctos: cum quibus videtur sensisse quidam Clericus in Francia, ut habet S. Anselmus l. de incarnatione Verbi cap. 1. § 3. 6. Anastasius Imperator edicto sanxit, non Trinitatem, sed Quaternitatem adorandam esse. De his, aliisque hæreticis, mysterium hoc impugnantibus, videri potest Ruiz de Trinit. disp. 19. sec. 1. item disp. 20. sec. 2.

At Catholica Ecclesia contra omnes hos errores in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. C. *Damnamus de summa Trinitate* sic definivit: *Nos autem, sacro approbante Concilio, credimus, & confitemur cum Petro Lombardo, quod una quædam summa res est, incomprehensibilis quidem, & ineffabilis, quæ veraciter est Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, tres simul Personæ, ac sigillatim quælibet earundem: & ideo in DEO solummodò Trinitas est, non quaternitas; quia quælibet trium Personarum est illa res, videlicet substantia, essentia, seu natura Divina: quæ sola est universorum principium, præter quod aliud inveniri non potest: & illa res non est generans, neque genita, nec procedens: sed est Pater, qui generat: & Filius, qui gignitur: & Spiritus Sanctus, qui procedit, ut distinctiones sint in Personis, & unitas in natura. Licet igitur alius sit Pater, alius Filius, alius Spiritus Sanctus, non tamen aliud: sed id, quod est Pater, est Filius, & Spiritus Sanctus, idem omnino, ut secundum orthodoxam, & Catholicam fidem substantiales esse credantur.* Hucusque Concilium.

QUESTIO I.

De Cognoscibilitate hujus mysterii.

ARTICULUS I.

An hoc mysterium, & quomodo possit cognosci.

711. **D**ico 1. Mysterium hoc ratione naturali non est cognoscibile. ita communissima cum Sancto Thoma q. 10. de veritate (quæ est de mente) a. 13. contra Raymundum Lullum, de cujus doctrina vide Vasquium in 1. p. disp. 133. c. 4. & Ruiz disp. 41. sec. 1. quorum prior eum excusat, alter inculcat. Prob. conclus. 1. Luc. 10. v. 22. dicitur: *Nemo scit, quis sit Filius, nisi Pater, & quis sit Pater, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare:* quod testimonium ad nostram assertionem confirmandam affert Concilium Nicænum: hinc etiam Matth. 16. v. 17. Sancto Petro, Christum Filium DEI profitenti, reposuit Dominus:

nus: Caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus. Hoc idem magno consensu docent Patres, ex quibus Cyprianus (vel quisquis est auctor eruditus, atque antiquus) de Cardinalibus operibus Christi in prologo circa medium de Sanctissima Trinitate dicit: Ad hanc verum adeo profundarum indaginem, nisi incarnati Verbi Magisterium accessisset, humana defecissent ingenia. S. Gregor. Nazianz. oratione 35. quæ est tertia de Theologia, ante medium. Quo autem modo genitus sit, ne ipsis quidem Angelis, nedum tibi intelligere concesserim. Plura vide apud Ruiz disp. 41. sec. 3.

712. Prob. conclus. 2. ratione. DEUS nec ex se ipso, seu unitate ipsius, nec ex creaturis potest inferri Trinus: ergo non potest naturaliter cognosci ut Trinus. conseq. patet; quia intellectus creatus aliud medium naturale non habet. ant. prob. non ex se ipso, seu unitate; nam hæc rationi naturali magis videtur excludere, quam inferre Trinitatem: non ex creaturis; quia ex his non habetur ulla ratio, vel similitudo cum identitate duorum, vel trium, realiter distinctorum in tertio, ut ratione hujus possit simile quid de DEO affirmari: neque etiam ex creaturis, tanquam effectibus, inferretur DEUS Trinus; nam ex his tantum inferretur omnipotens, sapiens, providus &c. Hinc nullum est objectum creatum, quod Angelis, aut hominibus potuisset vel suspicionem movere de hoc mysterio. Confir. Esse unum, identificatum cum tribus realiter distinctis, est tam sublime mysterium, ut intellectui creato, solis naturæ viribus relicto, appareat prima fronte impossibile, utpote de quo non procedunt prima principia, quæ tamen videntur debere universaliter procedere.

713. Dico 2. Mysterium hoc non est contra, sed supra rationem naturalem. ita Catholici. prob. Ratio naturalis in creatis est participatio sapientiæ Divinæ: ergo mysterium hoc, summè conforme sapientiæ Divinæ, non potest esse oppositum ejus participationi; quod enim participatio hæc sit limitata, non facit, ut mysterium sit contra, sed supra ipsam, ita, ut ad id non possit ista pertingere. Confir. Nulla veritas potest esse contra lumen rationis naturalis; alias nos hoc lumen ex natura sua deciperet: sed etiam hoc mysterium est aliqua veritas: ergo. Quod autem quandoque decipiamur in nostris discursibus, inde fit, quod aliquando lumen naturale velimus ultra suos terminos extendere: (quod etiam fieret, si considerarem hoc ipsum mysterium, præcisè secundum rationem naturalem) vel, quod non omnia ritè consideremus: vel, quod fallaci similitudine decepti falsa pro veris accipiamus, ut contingit in pluribus.

714. Dico 3. Hoc mysterium dari constat ex revelatione Divina. ita omnes Catholici. Prob. Matth. 28. v. 19. ait Christus: Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. ubi tres Personæ clarè distinguuntur: unitas autem naturæ per verba in nomine designatur; non enim dicitur in nominibus: cum autem hoc nomen (per quod significatur autoritas) debeat esse tantum, ut in eo possit conferri gratia sanctificans, non potest esse creatum; cum in nullius creaturæ auctoritate possit con-

ferri amicitia aut filiatio DEI, vel jus ad gloriam.

Pariter Luc. 1. v. 35. sic habetur: Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi: ideoque &, quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius DEI. Ubi Filius, & Spiritus Sanctus clarè nominantur: Pater autem per altissimum intelligitur. Rursus Joan. 14. v. 26. Paraclitus autem Spiritus, quem mittet Pater in nomine meo: ubi Pater, & Spiritus Sanctus, clarè exprimuntur: Christus autem loquens per vocem meo intelligitur. 1. Joan. 5. v. 7. Tres sunt qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus: & hi tres unum sunt.

715. In veteri etiam testamento Sanctissimæ Trinitatis mysterium sapius revelatur: & quamvis id aliquoties non adeo clarè fiat, ut in novo: attamen juncta expositione Patrum (quæ etiam debet juvare intelligentiam textuum novi testamenti) satis cognoscibiliter proponitur. Licet autem plurimi, in antiquo testamento, ea testimonia non intellexerint, id non obest; nam nec intellexerunt alia multa de Christo clarè prædicta. Loca autem S. Scripturæ antiqui testamenti sunt. Gen. 11. v. 7. DEUS Pater ait: Venite igitur, descendamus, & confundamur ibi linguam eorum. in quem locum S. Chrysost. serm. de Trinit. ait: Dicendo: venite: pares honore exhortando vocat: neque enim; si Angelis imperasset, dicere debuit: venite: sed imperando: ite. Vide autem, obsecro, quomodo Patris vox Filium, & Spiritum vocet; nam si ad unum solum hoc dictum esset, debebat dicere: veni, & descendamus &c. Quia autem dixit: venite: unius est vox ad duos honore æquales. Rursus Gen. 18. v. 1. dicitur dominus apparuisse Abrahamo, & paulò inferius v. 2. dicuntur: apparuisse ipsi tres viri: & subjungitur v. 3. eum adorantem dixisse: Domine, si inveni gratiam in oculis tuis, ne transeas servum tuum: in quæ verba S. Hilarius l. 4. de Trinitate ait: Abraham conspectis tribus unum adorat, & Dominum confitetur. Hoc est, ut communiter explicant, tres Personas, & unam naturam: quod etiam inde deducit S. Athanasius. Jam verò testimonia SS. PP. & Conciliorum sunt innumera ab exordio Ecclesiæ: & omnino loco sufficit definitio Lateranensis cit. n. 710.

716. Ob. 1. contra 1. conclus. Aliqui ex gentilibus Philosophis videntur agnovisse hoc mysterium: ergo agnoverunt naturali ratione. ant. prob. ex Trismegisti, Platonis, & aliorum testimoniis de hoc mysterio. Confir. S. Athanasius videtur dicere, ethnicos fuisse inexcusabiles, quod non agnoverint Verbum: ergo debet esse naturaliter cognoscibile, adeoque etiam totum mysterium. Resp. om. ant. neg. conseq. Vel gentiles illi non habuerunt notitiam: vel habuerunt ex lectione S. Scripturæ, quam Plato fertur legisse: vel ex oraculis Sibillarum, aut demonum: non autem ex sola ratione naturali. Hæretici etiam id non agnoscunt, nisi ex Scripturis, vel testimonio aliorum, supposita revelatione id docentium. Ad confir. neg. conseq. DEUS enim, aut immediatè, aut saltem mediatè, eis obtulit gratiam cognoscendi Verbum; si DEUM, ut oportuisset, coluissent.

717. Ob. 2. Gen. 1. v. 26. dicit DEUS: Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram

nostram: ergo homo factus est ad imaginem SS. Trinitatis: ergo ex cognitione hominis, tanquam similitudinis, potest deveniri in notitiam illius mysterii. Confir. Creatura essentialiter connectuntur cum Trinitate Personarum: ergo Angelus, comprehendens creaturas, naturaliter cognoscit hoc mysterium. Resp. dist. conseq. factus est homo ad imaginem obscuram, & imperfectam SS. Trinitatis. conc. conseq. ad claritatem, & quæ ingeneret notitiam illius mysterii. neg. conseq. Ex cognitione hominis tantum inferitur, dari in DEO plures perfectiones, formaliter distinctas: non verò dari Personas, realiter distinctas, & in tertio identificatas.

Ad confir. duplex est responsio: quidam negant antec. voluntque, creaturas tantum connecti cum DEO, ut Uno, non verò ut Trinitate: neque ideo verificantur contradictoria de creatura, sicut non verificantur de unione hypostatica, vel de cognitione cognoscente Patrem, non verò Filium: sed tantum verificantur de ipsa essentia, ac Personis. Alii negant consequentiam; quia ad comprehensionem creaturæ, Angelo naturaliter debitam, non requiritur, ut cognoscantur formaliter, & explicitè omnia prorsus prædicata relativa, formaliter distincta: aut omnes termini, ad quos res comprehensa supernaturaliter refertur: aut etiam omnes termini, ad quos refertur quidem naturaliter, tales tamen sunt, ut totam naturæ cognoscitivæ sphaeram transcendant. Certè aliàs Angelus deberet cognoscere terminos relativos, vel prædicata relativa formaliter distincta infinita. Quare ad cognitionem comprehensivam non requiritur cognitio omnis prorsus relationis, etiam intrinsicæ: sed tantum cognitio tam perfecta in genere cognoscitivi, quam perfectum est objectum in genere cognoscibilis.

718. Ob. 3. Ratione naturali cognoscitur, quòd eadem anima sit tota in toto corpore, & tota in qualibet parte: consequenter in pluribus partibus corporis, realiter distinctis: ergo etiam potest capi, quòd eadem essentia sit in pluribus Personis, realiter distinctis. Confir. Eadem natura humana etiam est in pluribus individuis, realiter distinctis: ergo multo magis natura Divina in Personis. Resp. neg. conseq. Anima pluribus partibus tantum inest per unionem, natura Divina inest per identitatem: ibi non deficit principium: *Quæcunque sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se*: at deficit in secundo casu.

Ad confir. dist. ant. Est in pluribus individuis eadem natura singularis, seu individua. neg. ant. eadem tantum in specie. conc. ant. & neg. conf. Deberet autem eadem individua natura Divina esse in pluribus Personis; aliàs darentur plures Dii, sicut dantur plures homines. Dices. Quòd natura humana sit in pluribus tantum per speciem, vel similitudinem, est imperfectio: ergo natura Divina debet inesse per identitatem. Resp. om. ant. neg. conseq. si enim est imperfectio existere in pluribus per similitudinem, & ista imperfectio est naturæ lumine cognoscibilis, non cognoscitur esse imperfectio ex eo, quòd non existat per identitatem in pluribus; sed ex eo, quòd existat in pluribus: seu

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. 1.

quòd non superemineat omnibus, sed habeat æqualem.

719. Ob. 4. Bonitas infinita est infinite communicabilis: arqui non potest esse communicabilis infinite ad extra: ergo debet esse communicabilis ad intra. Confir. 1. Generare sibi simile est perfectio: ergo debet DEO tribui: atqui hic non potest generare simile ad extra: ergo debet ad intra. Confir. 2. Perfecta felicitas exigit societatem: ergo debent esse plures Divinæ Personæ; cum non possint esse naturæ. Confir. 3. In DEO dantur actiones immanentes, scilicet velle, & intelligere: sed omnis actio terminatur ad aliquod productum: ergo istæ duæ actiones terminantur ad Filium, & Spiritum S. Resp. dist. ma. & hæc communicabilitas infinita ratione naturali cognoscitur. neg. maj. cognoscitur tantum per revelationem. conc. ma. & conc. mi. neg. conseq. Ratio naturalis plus non monstrat, quàm DEUM posse infinite syncategorematicè communicari ad extra.

Ad 1. confir. servit eadem distinctio; quia naturaliter non cognoscitur, posse generari Personam distinctam, habentem tamen eandem individuum essentiam cum generante. Ad 2. confir. iterum rediteadem distinctio; naturalis enim ratio putaret, unam Personam Divinam debere sibi soli esse omnibus modis sufficientissimam ad omnem felicitatem. Ad 3. confir. conc. mai. dist. mi. omnis actio, realiter distincta ab operante, terminatur ad aliquod productum. om. mi. actio etiam indistincta, subdist. & hoc naturaliter cognoscitur. neg. mi. non cognoscitur naturaliter. conc. mi. & neg. conseq. In creatis actio etiam immanens est distincta ab operante, secus in DEO; unde non est paritas. Quare istæ quidem sunt aliquæ congruentiæ, quæ, supposita revelatione, possunt afferri: sed quas ratio naturalis, sibi soli relicta, non excogitaret: & adhuc minùs, dum, saltem apparenter, stant in oppositum principia lumine naturæ nota, illis assentiretur.

720. Ob. 5. contra secundam conclus. Hoc mysterium est contra principium lumine naturæ notum: *Quæcunque sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se*: ergo est contra rationem naturalem. Resp. neg. ant. Mysterium hoc non est contra, sed supra illud principium. In creatis non datur identitas capax discrepantiæ, vel distinctionis in tertio; & hinc circa ista procedit illud principium: at ex fide habemus, quòd in Divinis detur alia species identitatis, quæ admittat illam discrepantiæ, seu distinctionem. Principium illud habetur aliquo modo ex inductione à creaturis; unde in istis debet sistere, nec ad DEUM extendi: & tamdiu similia principia sunt infallibilia, quamdiu intra sphaeram suam, hoc est, intra creaturas, & circa identitatem incapacem discrepantiæ, vel distinctionis in tertio, sistunt: secus, si ultra extendantur. Nec propterea datur ansa sectariis cavillandi Catholicos, quòd evertant principia syllogismorum, quibus tamen velint constringi hæreticos; nam, licet in uno, aut altero casu, debeat admitti aliquid supra captum nostrum, non tamen esset rationabile, ubique mysteria fingere. verbo: omnes scimus, aliqua mysteria supra captum

Y

no-

nostrum debere in religione nostra admitti; non tamen propterea omnia, quæ fides docet, sunt talia mysteria.

QUÆSTIO II.

De Processionibus, Relationibus, ac Notionibus Divinis.

ARTICULUS I.

Quid, & quot sint in DEO Processiones, Relationes, Notiones.

721. **T**heologi statuunt in DEO unam Naturam, seu essentiam: duas Processiones: tres Personas: quatuor Relationes: quinque Notiones. De natura, seu essentia, diximus jam multa in disputationibus antecedentibus: de Personis dicemus inferius. *Processio est emanatio, seu origo unius ab alio.* vocatur alia *activa*, alia *passiva*: scilicet ad aliquam similitudinem actionis, & passionis, quæ concipitur intervenire inter causam, & effectum: secludi tamen debent à processionibus Divinis omnes imperfectiones dependentiæ, mutationis &c. In creatis quidem actio, & passio, realiter identificantur: at in Divinis processio activa, & passiva, realiter distinguuntur: & illa producenti: hæc autem producto identificatur: complexum autem ex utraque dicitur *processio totalis*.

Itaque in Divinis dantur duæ processioness totales ad intra, veræ, vel reales, ut fides docet, scilicet datur una per intellectum, altera per voluntatem: per illam generatur Verbum; per alteram spiratur Spiritus S. Prob. Cum sint tres Personæ, ex quibus una est improducta, debent dari duæ Processiones pro reliquis duabus, maxime, cum tertia sit procedens à duabus. Rursus, cum processioness sint actus vitales DEI ad intra, & isti sint duo, scilicet actus intellectus, & actus voluntatis, etiam tot erunt processioness. Quod autem sint reales, docet fides in Symbolo Nicæno, ubi fatemur, Filium à Patre, Spiritum sanctum verò à Patre, Filioque, procedere. Idem habetur Joann. 8. v. 42. ubi Christus ait: *Ego enim ex DEO processi.* item Joann. 15. v. 26. dicitur de Spiritu S. *Qui à Patre procedit:* quæ verba in sensu literali, & reali accipiuntur à tota Ecclesia. Tandem, quod una processio sit per intellectum, seu intellectionem: altera per voluntatem, seu volitionem, constat ex sacris literis, in quibus Filius vocatur *Verbum*, & *Sapientia*, Spiritus S. *Charitas*, & *Amor*: quorum prius ad intellectum, alterum spectat ad voluntatem: vide Ruiz *de Trinitate disp. 2. sec. 2. n. 5.* Idem unanimiter tradunt PP. & Concilia, de quibus vide Haunoldum l. 1. n. 604. Suarez *de Trinit. l. 1. c. 5.*

Ubi insuper nota, quod, etsi natura Divina, & intellectus, ac voluntas, nec virtualiter distinguantur, tamen processioness dicantur potius esse per intellectum, & voluntatem, seu intellectionem, & volitionem, quam per naturam; quia scilicet ratio formalis procedendi est intellectus, vel voluntas, ita, ut, si natura Divina per impossibile esset in aliis omnibus lineis in-

finite perfecta, si non simul esset infinite perfecta in linea intellectiva, & volitiva, non possent ab ea, tanquam principio ut quo, procedere Filius, aut Spiritus S. Quando autem dicitur, quod Filius tantum procedat per intellectionem, & Spiritus S. procedat tantum per volitionem, tunc intelliguntur intellectio, & volitio notionales, hoc est, ut conjunctæ relationibus, illa generationis, ista spirationis activæ: quæ inter se virtualiter distinguuntur, ita, ut de voluntate, & intellectione notionalibus, seu in complexo cum relationibus, possint verificari prædicata contradictoria.

722. *Relatio est ordo unius ad aliud*, seu est ratio, per quam unum refertur ad aliud. Tales in Divinis, & quidem reales, dari, est de fide: quia datur Pater, & Filius, qui referuntur ad se invicem: Spiritus Sanctus, qui refertur ad Patrem, & Filium: suntque istæ relationes reales, quia sunt identificatæ SS. Personis, realiter existentibus: numerantur autem quatuor, *Paternitas, Filiatio, Spiratio activa, Spiratio passiva*: per duas primas referuntur ad se invicem Pater, & Filius: per posteriores referuntur ad se, ex una parte Spiritus Sanctus, & ex altera parte Pater, & Filius, tanquam unus Spirator. Istæ quatuor vocantur etiam *Origines*, quatenus dantur generans, & generatum, spirans, & spiratum.

723. *Notio* apud Theologos ad mentem SS. Patrum aliud non est, quam *nota*, seu *prædicatum*, quo una Persona discernitur ab alia: communissime autem assignantur quinque, nempe 1. *innascibilitas*, seu *improducibilitas* etiam à principio ejusdem naturæ. 2. *Paternitas*: & hæc duæ conveniunt soli primæ Personæ. 3. *Filiatio*, quæ competit soli secundæ Personæ. 4. *Spiratio activa*, quæ competit primæ, & secundæ Personæ simul, tanquam uni principio spiranti. 5. *Spiratio passiva*, quæ competit soli tertiæ Personæ. Hæc notiones non distinguuntur virtualiter à relationibus, sed tantum formaliter: imò quatuor ex illis sunt formaliter etiam relationes: sola prima, seu innascibilitas, non est formaliter relatio; quia sub hoc conceptu Pater non refertur ad alium. Quamvis autem fors possent notiones plures, vel pauciores statui, non tamen in re gravissima est recedendum à communi.

724. Ob. 1. Productio dicit abaleitatem: ergo non datur in Divinis: ergo neque processio, quæ esset productio. Confr. Productio, & causalitas sunt idem: ista non datur in Divinis: ergo nec illa. Resp. dist. ant. productio dicit abaleitatem secundum naturam, vel essentiam. neg. ant. secundum Personam. conc. ant. & neg. conseq. Productio in Divinis non significat, quod productum sit secundum naturam ens ab alio: & hinc natura non potest dici producta: sed tantum dicit Personalitatem esse ab alio, in quo nihil est absurdum; cum enim Filius sit verè genitus, debet esse genitus ab alio, qui sit Pater. Idem proportionaliter dicendum de Persona Spiritus S. Ad confirmationem neg. ma. Causalitas dicit dependentiam, & imperfectionem: & hinc apud Latinos in Divinis non datur causa, aut effectus. Aliud est apud Græcos, apud quos vox, quæ redditur latine voci: *causa*: non habet eandem omnino significatio-